

OP DE HOOGTE

NOVEMBER 2026 - NUMMER 608 - JAARGANG 51

Sancta Maria Huissen

Inhoudsopgave | Sancta Maria | november 2026

U kunt in dit nummer lezen over:	op pagina:
Column Michel Hodes: De laatste loodjes van 2026	3
Activiteitenrooster november Sancta Maria	4-5
Omslagfoto: Buitenlands mooi, gewoon in Lingewaard	5
Extra activiteiten oktober Sancta Maria	6
Seniorenpastoraat: De vanzelfsprekendheid voorbij!	7-8
Weet u het nog? Open het dorp	9
Theo van Onna	10-11
Advent, wat is dat?	12
100 jaar toren van de Sint-Donatuskerk	13
Vertrek geestelijk verzorger Ellen Tijmes	14
Tegeltjeswijsheid	14
De grote overgave	15-16
Plant van de maand november – De Chrysant	17
Bespiegeling	18-19
Opa en Boris	19
Ik heb de mot in m'n lijf	20
Telefoonnummers Sancta Maria, Huissen	21-22
Prijswinnaars puzzel oktober 2026	22
Puzzel november	23

Colofon

Coördinatie

Liduina, Bommel	Kevin Schuffelers
St. Jozef, Lent	Ria Besselink
Sancta Maria, Huissen	Anita van Wijk
St. Jozef, Gendt	Ria Besselink

Communicatie algemeen	Kevin Schuffelers
Eindredactie	Ria Besselink
Omslagfoto	Ria Besselink

Inleveren kopij

Wanneer	t/m de 9de van de maand
Waar	Liduina Bommel: brievenbus Recreatiezaal St. Jozef, Lent: brievenbus Restaurant Sancta Maria, Huissen: brievenbus Restaurant St. Jozef, Gendt: Receptie
Digitaal	redactieopdehoogte@rijnwaal.nl

De laatste loodjes van 2026

In deze column heb ik het al vaker door laten schemeren, maar dat de tijd snel gaat is een gegeven.

Ik weet het begin van 2026 nog erg goed.

Was dit de laatste oud en nieuw met vuurwerk?

Het ging er wel heel veel over tien maanden geleden.

Het echte vuurwerk hebben wij in de afgelopen maanden gezien waarbij het nieuws vooral de trieste escalaties in oorlogen domineerde.

Om toch maar even terug te grijpen op Oekraïne: daar duurt de oorlog bijna al net zo lang als de Tweede Wereldoorlog en blijkbaar hebben wij daar niets van geleerd.

Genoeg over de wereldzaken en terug naar onze dagelijkse praktijk.

Ook hier zien wij gevolgen en moeten wij ons voorbereiden op verschillende vormen van crises in de regio.

Die regio is Europa en wij zijn als zorgorganisaties ook aan het onderzoeken wat een crisis voor ons als RijnWaal betekent.

In de regio Arnhem zijn wij met de collega's aan het bespreken hoe wij samen een eventuele crisis te lijf kunnen gaan.

Hopelijk is het een voorbereiding die wij niet tot uitvoer hoeven te gaan brengen, maar een gewaarschuwd mens telt voor twee.

Met vriendelijke groet,

Michel Hodes
Voorzitter Raad van Bestuur

(0481) 470600
www.rijnwaal.nl

Activiteitenrooster november | Sancta Maria, Huissen

	Datum	Tijd	Activiteit	Ruimte	Voor wie	Kosten
Zondag	1 nov					
Maandag	2 nov	14.30-16.00 uur	Activiteiten en ontmoeten	Restaurant Het Rosendael	Bewoners en Bezoekers	
Dinsdag	3 nov	14.30-16.00 uur	Soosmiddag	Restaurant Het Rosendael	Bewoners en Bezoekers	
Woensdag	4 nov	14.30-16.00 uur	Activiteiten en ontmoeten	Restaurant Het Rosendael	Bewoners en Bezoekers	
Donderdag	5 nov	10.00-11.30 uur	Creatief atelier	Restaurant Het Rosendael	Bewoners en Bezoekers	
Vrijdag	6 nov					
Zaterdag	7 nov					
Zondag	8 nov					
Maandag	9 nov	14.30-16.00 uur	Activiteiten en ontmoeten	Restaurant Het Rosendael	Bewoners en Bezoekers	
Dinsdag	10 nov	10.00-11.30 uur	Koffie moment voor bezoekers en aanleunwoning	Restaurant Het Rosendael	Bewoners en Bezoekers	Bezoekers: €3,50
		14.30-16.00 uur	Soosmiddag	Restaurant Het Rosendael	Bewoners en Bezoekers	
Woensdag	11 nov	14.30 - 16.00 uur	Activiteiten en ontmoeten	Restaurant Het Rosendael	Bewoners en Bezoekers	
Donderdag	12 nov	10.30-11.30 uur	Sancta Sing Along	Restaurant Het Rosendael	Bewoners en Bezoekers	
Vrijdag	13 nov	14.30 uur	Kerkdienst	Klein Rosendael	Bewoners en bezoekers	
zaterdag	14 nov					
Zondag	15 nov					
Maandag	16 nov	14.30-16.30 uur	Activiteiten en ontmoeten	Restaurant Het Rosendael	Bewoners en Bezoekers	
Dinsdag	17 nov	14.30-16.00 uur	Soosmiddag	Restaurant Het Rosendael	Bewoners en Bezoekers	
Woensdag	18 nov	14.30-16.00 uur	Activiteiten en ontmoeten	Restaurant Het Rosendael	Bewoners en Bezoekers	
Donderdag	19 nov	10.00-11.30 uur	Creatief atelier	Restaurant Het Rosendael	Bewoners en Bezoekers	
Vrijdag	20 nov					
Zaterdag	21 nov					
Zondag	22 nov					
Maandag	23 nov	14.30 - 16.00 uur	Activiteiten en ontmoeten	Restaurant Het Rosendael	Bewoners en Bezoekers	

Dinsdag	24 nov	14.30–16.00 uur	Soosmiddag	Restaurant Het Rosendael	Bewoners en Bezoekers	
Woensdag	25 nov	14.30 - 16.00 uur	Activiteiten en ontmoeten	Restaurant Het Rosendael	Bewoners en Bezoekers	
Donderdag	26 nov	10.00–11.30 uur	Creatief atelier	Klein Rosendael	Bewoners	
Vrijdag	27 nov	14.30 uur	Kerkdienst	Klein Rosendael	Bewoners en bezoekers	
Zaterdag	28 nov					
Zondag	29 nov					
Maandag	30 nov	14.30 - 16.00 uur	Activiteiten en ontmoeten	Restaurant Het Rosendael	Bewoners en Bezoekers	

Het programma van November kan nog wijzigen.
Bij vragen kunt u terecht bij de medewerkers Welzijn.

ALLE ACTIVITEITEN OP EEN RIJTJE

Omslagfoto: Buitenlands mooi, gewoon in Lingewaard

U waant zich misschien even in het buitenland, maar dit prachtige herfsttafereel vindt u gewoon dichtbij huis. Aan de Defensiedijk in Gendt, ter hoogte van de steenfabriek, laat de natuur zich van haar mooiste kant zien. De opkomende zon weerspiegelt in het water en zet de bomen en oevers in een warme, gouden gloed. De lichte nevel boven het water maakt het uitzicht extra bijzonder.

Het is zo'n plek waar u even stil van wordt en vanzelf wat langer blijft kijken. En dat gewoon in onze eigen gemeente Lingewaard! Soms hoeft u helemaal niet ver weg om te genieten van een prachtig stukje natuur. Ook dicht bij huis valt er volop moois te ontdekken, zeker in de herfst.

Extra activiteiten Sancta Maria

Datum en tijd	Omschrijving
Maandag 2-11 14.30 uur	Bingo. Inloop 14.15 uur met koffie/thee op inschrijven! Kosten bingo kaart €6,=
Maandag 2-11 16.00 uur	Snackmiddag €4,25
Woensdag 4-11 14.30-15.45	DrumBal, bewegen op muziek op inschrijven!
Vrijdag 6-11 10.30 uur	Spel Actief
maandag 9-11 15.00 uur	Jong geleerd Oud gedaan
Dinsdag 10-11 10.00 uur	Gezamenlijk koffie moment
woensdag 11-11 11.11 uur	Opening carnavaal markt
Donderdag 12-11 10.30 uur	Sancta Sing a Long, samen zingen en muziek maken
Vrijdag 13-11 10.30 uur	Koekje van eigen deeg, samen iets lekkers maken op inschrijven!
Woensdag 18-11 14.15 uur	Pub Quiz over Huissen met Hans Hoen
Donderdag 19-11 14.30 uur	Creatief Atelier
Vrijdag 20-11 10.30 uur	Spel Actief
Zaterdag 21-11 14.00-16.00 uur	Gezellige middag met live muziek van Dubbel Live! Bezoekers €6,50 Bewoners gratis op inschrijven!

Seniorenpastoraat: De vanzelfsprekendheid voorbij!

De herfsttijd is een prachtige tijd van het jaar.

De kleurenpracht in de natuur, met een zon die af en toe nog zo verwarmend kan zijn. Tegelijkertijd een periode die duidelijk laat aanvoelen: Het is allemaal niet zo vanzelfsprekend.

De zonnewarmte, de tuinen in hun zomerglorie, de zomeravonden met de BBQ zonder dat dagen zichtbaar korten.

De herfsttijd laat je enerzijds genieten en anderzijds ervaren dat het soms anders kan en gaat.

De prachtige herfstkleuren blijken uiteindelijk hun lot te vinden in het vallen van de bladeren en de kale takken.

"Het is weer voorbij die mooie zomer" klinkt in het lied van Gerard Cox.

Of met woorden uit het Bijbelboek Prediker 3, 1-13

"Alles heeft zijn tijd: Tijd van leven, tijd van sterven, tijd van planten en tijd van oogsten". Anders gezegd bij alles wat wij doen en laten, mogen we ons afvragen of het wel zo vanzelfsprekend is?

Dat komt heel bijzonder naar voren in de wijze waarop wij leven en sterven vieren met Allerheiligen en Allerzielen.

Dat wij, ieder van ons persoonlijk er mogen zijn is niet vanzelfsprekend.

Het leven zelf is ons geschonken.

Een geschenk maar tegelijkertijd een uitnodiging om er op een persoonlijke wijze inhoud aan te geven.

Van betekenis te laten zijn voor jezelf en de wereld om je heen.

Dat alles is niet vanzelfsprekend.

Hoe gaan wij om met ons leven en met dat van anderen?

Kijkend naar de loop van de geschiedenis zien we dat dit gaat met vallen en opstaan.

Er zijn mooie resultaten waarop we dankbaar/trots mogen terugkijken maar ook mislukkingen die we betreuren.

Noch het een noch het ander was en is vanzelfsprekend.

Dat blijkt ook duidelijk wanneer we Allerheiligen vieren.

Heiligen, mensen met vaak wereldwijd bekende namen zoals Maria, Jezus moeder, apostelen, maar ook martelaren uit de vroege christentijd of later.

Mensen als Sint-Maarten, Servatius, Willibrord, Martelaren van Gorcum.

Mensen die ons herinneren aan prachtige beelden van menszijn.

Het was niet vanzelfsprekend hoe zij op een zeer persoonlijke wijze lieten zien wat God en mensen voor hen betekenden en die met hun levenswijze ons kunnen inspireren.

Maar met Allerheiligen gedenken wij ook hen, die niet met name genoemd/vereerd worden. Zij die in beperkte of persoonlijke kring zijn ervaren als mensen die er echt toe doen, als mensen die "het beeld van God zijn", echt inhoud gaven en daarom alle eer verdienen, als mensen die heel heilig zijn.

Mensen waarmee wij misschien zelf geleefd hebben, die ons dierbaar blijven:
een vader, moeder, vriend, vriendin.

Mensen die in praktijk brachten dat menszijn daadwerkelijk om een medemens zijn vraagt.

Mensen die oog en oor hadden voor wie kwetsbaar waren, hoe dan ook.

Een manier van leven die niet vanzelfsprekend is en zo voor ons een inspiratie is om in eigen leven de kwetsbare mens dichtbij en veraf niet te vergeten.

Met de viering van Allerzielen wordt op een zeer markante manier duidelijk dat wij het leven zelf niet als vanzelfsprekend ervaren.

We worden in het bijzonder herinnerd aan de dood van allen die ons voorgingen.

In het bijzonder onze geliefden, die we blijven gedenken om wat ze voor ons betekenen in een soms pijnlijk gemis.

We worden ons opnieuw bewust dat de dood een steeds nabije realiteit kan zijn.

Een realiteit die we onder ogen mogen zien, als horend bij het leven, ons eigen leven.

En hoe verhouden we ons daartoe?

Hoe blijven we het leven zien?

Leven dat je geschonken wordt.

Leven dat vaak ook zijn rafelkanten kent met pijn en gemis.

Maar ook een leven dat blijft uitdagen om het mooi te maken voor onszelf en voor elkaar.

De vanzelfsprekendheid voorbij.

Gedragen door een vertrouwen in wat onzichtbaar blijft.

Kijkend naar volgend gedicht:

ONZICHTBAAR

Kom je mij tegemoet
op mijn moeizame tocht
door het maanlandschap van de tijd.

Onhoorbaar dringt je stem door
tot mijn geheimste luisterpost.

Jij die al mijn wegen kent,
die mij ontcijferd en gelezen hebt,
blijf bij mij onzichtbaar, onhoorbaar
en leid mij over de drempel van de dood.

(Hanny Michaelis)

Seniorenpastor John Rademakers

Telefonisch bereikbaar op:

(0481) 48 15 97

(06) 49 40 89 65

Weet u het nog? Open het Dorp

"Komt u maar binnen... en geeft u wat u kunt missen."

Het is alweer 64 jaar geleden dat heel Nederland massaal voor de televisie zat voor een bijzondere gebeurtenis: **Open het Dorp**.

Op **26 en 27 november 1962** werd vanuit de RAI in Amsterdam een urenlange televisieactie gehouden om geld in te zamelen voor een bijzondere woonwijk voor mensen met een lichamelijke beperking: Het Dorp in Arnhem.

En wie presenteerde deze indrukwekkende actie? **Mies Bouwman**.

Haar naam kennen we natuurlijk nog van vorige maand, toen we in deze rubriek stilstonden bij haar beroemde televisieprogramma 1 van de 8.

Maar met "Open het Dorp" zou Mies Bouwman pas echt geschiedenis schrijven.

Heel Nederland deed mee

De uitzending duurde maar liefst 23 uur.

Mensen bleven thuis wakker om te kijken en luisterden naar de verhalen en optredens.

Er kwamen artiesten, bekende Nederlanders en vooral heel veel gewone mensen voorbij.

Er werd op allerlei manieren geld gegeven.

Mensen brachten hun spaarpot, stuurden geld op of organiseerden zelf een kleine actie.

Zelfs kinderen wilden graag iets bijdragen.

Het werd een nationale inzamelingsactie zoals Nederland die nog niet eerder had meegemaakt.

Aan het einde stond de teller op een bedrag waar iedereen van onder de indruk was: ongeveer **12 miljoen gulden**.

Een enorm bedrag voor die tijd!

Een dorp in Arnhem

Met het ingezamelde geld kon **Het Dorp in Arnhem** worden gebouwd.

Het werd een bijzondere woonwijk waar mensen met een lichamelijke beperking zo zelfstandig mogelijk konden wonen.

De officiële opening vond plaats in 1966, alweer 60 jaar geleden!

Voor veel Nederlanders was *Open het Dorp* meer dan alleen een televisieprogramma.

Het liet zien wat er kan gebeuren als een heel land samen de schouders eronder zet.

En Mies Bouwman?

Die werd door haar optreden een van de meest geliefde televisiepersoonlijkheden van Nederland.

Haar bekende uitspraak **"Dag, lieve mensen"** werd bijna net zo vertrouwd als de televisie zelf.

Theo van Onna

Mijn naam is Theo van Onna.

Ik ben geboren op: 2 september 1942 te Huissen.

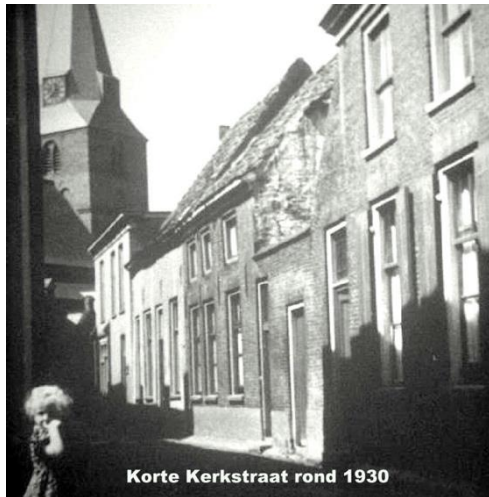
Mijn ouders waren: Wim van Onna en Marie Reijmers.

Ik heb nog 5 broers en 2 zusters.

Ik heb na de oorlog bij mijn ouders gewoond in de witte noodwoningen aan de Korte Kerkstraat nr. 4 en daar woonden ook onder andere de families Lippmann, Lentjes, Peperkamp en bakker Jan Stam zat op de hoek.

Rond 1951 zijn we verhuisd naar de Pater Rijkenstraat nummer 1 te Huissen.

Tot mijn 25e jaar heb ik in Huissen gewoond.

School en beroepen

Ik ben op school gegaan in Huissen, eerst naar de kleuterschool aan de Langekerkstraat bij de nonnen en daarna naar de Aloysiusschool waarvan mr. Jan Greefhorst het hoofd was. Ik heb in de klas gezeten bij mr. De Haas en mr. Janssen (rooie Tonnie).

Na de lagere school heb ik de LTS in de Julianastraat doorlopen en volgde een opleiding voor timmerman.

Na de LTS ben ik begonnen als meubelmaker bij Raanhuis te Oosterbeek.

Vervolgens heb ik diverse beroepen uitgeoefend waaronder kassenbeglazer in Duitsland en Frankrijk.

Ook heb ik in de horeca gewerkt en de laatste 15 jaar bij Janssen Totaal Wonen in Huissen.

Vierdaagse door Huissen en de Huissense Gilde

Ik kan me nog goed herinneren dat de Nijmeegse vierdaagse door Huissen kwam.

Als het zover was dan zat ik 's morgens vroeg al op de stoep bij bakker Stam in de Langestraat te wachten tot de vierdaagse lopers voorbij kwamen.

Als ik de trommels van de gilden hoorde dan ging ik op de stoep zitten bij kapper Martien van Asten die tegenover bioscoop Apollo woonde.

Meestal kwamen de gilden vanaf de Arnhemsepoort richting de Markt.

Als ze dan voorbij kwamen lopen dan liep ik mee tot aan de Markt, want verder mocht ik niet van mijn ouders.

Ik weet wel dat in de vijftiger jaren er altijd veel jeugd meeliep bij de gilden.

Mijn oom Thé Reijmers was tamboer bij de gilden en sloeg de dieptrom.

Hij woonde toen in de witte noodwoningen die aan de Markt stonden waar ook café Bosman en Hoedt gevestigd waren.

Ik weet wanneer de optrekdagen van de gilden zijn.

Ik haal dan mijn kleinkinderen op die in Elst wonen.

Als ze dan in Huissen zijn dan lopen ze altijd een eindje mee met de Gilden.

Ze vinden het prachtig, in Elst kennen ze geen gilden of schutterij.

Ook met het traditionele Paasvuur komen mijn kleinkinderen naar Huissen en ik neem ze dan mee om te kijken hoe de pop op de brandstapel wordt verbrand.

Inmiddels waren mijn ouders met het gezin verhuisd naar de Pater Rijkenstraat. Tijdens het beleg en ontzet was ik altijd doodsbang voor de wildeman. Herman Pauwelsen kon die rol als de beste spelen en volgens mij heeft niemand dat ooit kunnen evenaren.

Ik zat op de Aloysiusschool en ik weet nog dat de wildeman achter de schoolmuur stond te zwaaien met zijn grote mes.

Niemand durfde om 12 uur de school te verlaten totdat mr. Greefhorst naar de wildeman ging en hem beleefd doch dringend heeft verzocht om weg te gaan.

Jeugdherinneringen uit de Korte Kerkstraat

Bij bakker Stam hadden ze in de Sinterklaastijd suikerbeestjes in de etalage gelegd. Het waren witte, bruine en roze beestjes.

Ik stond als 5 of 6-jarig kind naar die suikerbeestjes te kijken en het water liep me uit de mond.

Iedere dag ging ik even kijken of ze er nog lagen.

Op een dag komt mevrouw Stam naar buiten en gaf me enkele stukjes van de suikerbeestjes die kapot waren gevallen.

Ik proefde en was helemaal in de wolken.

Wat wil het geval.

In de Langestraat zat de Bijenkorf van Scheepers en het rook er altijd naar linnen theedoeken.

Het was een aparte geur.

Het was dus Sinterklaastijd en de Sint zat bij de Bijenkorf op een grote prachtige fauteuil met links en rechts naast hem de zwarte Pieten.

Ik was ook binnen en zag enkele kinderen in de rij staan voor de Sint.

De eerste was een liedje aan het zingen en ik dacht ik ga ook in de rij staan.

Toen ik bij de Sint kwam, vroeg hij: 'Hoe heet jij?' Ik antwoordde: 'Theo'.

Toen vroeg de Sint: 'Ben je altijd braaf geweest?' Ik zeg: 'ja hoor'.

Zei de Sint: 'nou, zing dan maar eens een mooi liedje voor Sinterklaas'.

Ik zong luidkeels: Sinterklaas kapoentje enz.

Lekker makkelijk en het is kort.

Toen ik uitgezongen was zei de Sint tegen Piet: 'Geef hem maar een paar lekkere suikerbeestjes'.

Ik snel naar buiten en at de suikerbeestjes op en ging weer snel in de rij staan binnen. Weer vroeg de Sint of ik braaf was geweest en ik kreeg wederom van de zwarte Pieten lekkere suikerbeestjes.

Toen ik voor de derde keer weer in de rij stond en bij Sinterklaas kwam fluisterde hij mij in het oor: 'Als je 'gvd' nu nog één keer binnenkom schop ik ow d'r uut'.

Ik schrok me een hoedje en ben naar huis gerend en heb tegen mijn moeder vertelt dat Sinterklaas toch begon te vloeken tegen mij.

Mijn moeder pieste bijna in de broek van het lachen.

Dit verhaal is echt waar gebeurd en ik heb het heel vaak op verjaardagen en feestjes verteld en iedereen lag in de deuk als ik het vertelde.

Ik ben nog steeds erg verzot op suikerbeestjes maar ze zijn helaas niet meer zo groot als vroeger.

Tot slot

Ik woon al vanaf mijn 25e jaar in Arnhem maar ik hou nog erg veel van mijn mooie en gezellige geboortestadje Huissen en kom er nog steeds erg graag.

Opgemaakt door: Theo van Onna i.s.m. Hans Hoen
Huissen: september 2015

Advent, wat is dat?

De herfst is alweer enige tijd geleden begonnen.

De mooie groene bladeren zijn van kleur veranderd.

De dagen worden korter.

We zijn zo langzamerhand onderweg naar de winter.

Ook kerkelijk gezien is een nieuwjaar in zicht.

Op 29 november vieren we de eerste zondag van de Advent.

Dat is dus het begin van een nieuw liturgisch jaar.

Voor christenen is de Advent de voorbereidingsperiode op het kerstfeest.

De Advent begint altijd op de vierde zondag vóór kerstmis.

Het is tevens het begin van een nieuw kerkelijk jaar.

Het kerkelijk jaar begint in de Katholieke Kerk op de eerste zondag van de advent en eindigt op het feest van Christus Koning - de zondag voor het begin van de Advent.

Het woord "advent" komt van het Latijnse woord "adventus" dat "komst" betekent.

Het verwijst naar de menswording van God op aarde, de geboorte van Jezus die de christenen met het kerstfeest gedenken.

De adventstijd is dan ook als voorbereiding op het kerstfeest een tijd van boete en inkeer.

Daarom is de kleur van de liturgische gewaden paars, de kleur van boetvaardigheid en wordt de liturgie in de katholieke kerken uiterst sober gevierd.

Zoals de vastentijd de voorbereiding is op het Paasfeest, is de advent dus de voorbereiding op het Kerstfeest.

Een bekend symbool in de adventstijd is de adventskrans, die christenen zowel in de kerken alsook soms thuis plaatsen.

Het is een krans van altijd groen blijvende dennentakken, daarmee verwijzend naar het eeuwige leven, met vier kaarsen die achtereenvolgens op de zondagen van de advent worden ontstoken als symbool van hoop en als teken van het naderende kerstfeest: er komt steeds meer Licht in de duisternis, we leven toe naar het feest van de geboorte van de Heer.

Gaat u ook mee?

Advent

De dagen worden korter, de nacht komt vroeg en stil,
maar diep in ons hart brandt een lichtje dat niet doven wil.

Vier kaarsen staan te wachten, één voor één gaan zij aan.

Een teken van de hoop dat wij niet alleen staan.

Advent is tijd van wachten, van stilte en gebed,
van uitzien naar het Licht dat God voor ons heeft gezet.

En als de vierde kaars dan brandt, is Kerstmis niet meer ver.

Dan wordt de nacht verlicht door een heel bijzondere Ster.

Moge in deze Adventstijd voor ieder mens op aarde
een beetje vrede, hoop en licht een plaatsje krijgen in zijn hart.

100 jaar toren van de Sint-Donatuskerk

Wie door Bemmell rijdt, ziet de toren van de Sint-Donatuskerk al van verre. De toren is een vertrouwd onderdeel van het dorpsbeeld en heeft inmiddels een bewogen geschiedenis van ongeveer een eeuw.

De geschiedenis van de kerk zelf gaat terug tot 1873.

Op 7 augustus van dat jaar, de feestdag van de heilige Donatus, werd de nieuwe rooms-katholieke kerk in gebruik genomen.

De kerk was ontworpen door architect H.J. Wennekes uit Zutphen en was gebouwd in neogotische stijl.

Ruim vijftig jaar later kreeg de kerk een grote toren.

Volgens de monumenteninventarisatie werd deze in 1926 gebouwd naar ontwerp van architect H.C.M. van Beers.

De toren was maar liefst 56 meter hoog en had oorspronkelijk een hoge, spitse bekroning.

Aan die toren kwam in de oorlog een dramatisch einde.

Bemmell lag in 1944 en 1945 in de frontlinie.

In september 1944 werd de toren meerdere dagen beschoten en raakte hij vrijwel volledig verwoest.

De oorspronkelijke spits ging verloren.

Ook de kerk zelf werd in de oorlog vrijwel totaal verwoest.

Na de oorlog begon in 1946 de wederopbouw.

De kerk werd opnieuw opgebouwd en in 1950 werd ook het herstel van de toren voltooid. De oorspronkelijke spitse vorm kwam echter niet terug. De toren kreeg zijn huidige, stompe uiterlijk.

Wie nu naar de Sint-Donatuskerk kijkt, ziet dus een gebouw waarin verschillende periodes van de Bemmelse geschiedenis samenkomen.

De kerk is ruim 150 jaar oud, terwijl de toren in 2026 ongeveer een eeuw geschiedenis achter zich heeft.

Vertrek geestelijk verzorger Ellen Tijmes

Na bijna twee jaar verbonden te zijn geweest aan RijnWaal, ga ik de organisatie per 1 november verlaten.

Deze tijd bij RijnWaal heb ik als zeer waardevol ervaren.

Er zijn mooie ontmoetingen geweest tijdens teken- en schildergroepen, de Spreekende Handen-groepen samen met Bert (muziekagoog) en andere activiteiten of vieringen. Bovenal zijn er vele mooie, dierbare, heftige, taaie, gezellige, verdrietige, verbonden gesprekken geweest op alle locaties.

Ik wil u hartelijk danken voor het vertrouwen en de openheid die deze gesprekken mogelijk hebben gemaakt.

Ik hoop van harte dat ik heb kunnen bijdragen aan uw welbevinden.

Want als er een uitspraak is geweest die ik tijdens de gesprekken heb leren kennen is het: 'Iedereen wil oud worden, maar niemand wil het zijn'.

Oud zijn geworden met vele verlieservaringen vraagt om veerkracht, doorzettingsvermogen, uithoudingsvermogen, eerlijkheid, hoop, moed en verbondenheid met anderen.

Die wens ik u allen van harte toe.

Ellen Tijmes

Tegeltjeswijsheid

De grote overgave

In de jaren vijftig en zestig was ons straatje met een stuk of twintig huizen bebouwd. Slechts één huis had telefoon.

Dat was bij de kolenboer, recht tegenover ons.

In de keuken hing daar een bakelieten toestel, zo'n zwaar zwart ding.

Aan de andere muur blonk een keurig gepoetst paardenhoofdstel.

Als iemand uit de buurt moest bellen, liep men gewoon naar de kolenboer.

De huisvrouwjes deden dan uit fatsoen hun schort af.

Privacy? Die bestond niet.

Terwijl je sprak zat de familie gezellig mee te luisteren.

Liefdesverklaringen, slecht nieuws van de dokter, alles ging door de keuken.

Soms waren de burens nog eerder op de hoogte dan jijzelf. Maar ach, zo ging dat toen.

We deelden niet alleen de straat, ook elkanders verhalen.

Die tijden zijn wel veranderd.

Wat toen nog een bakelieten wonder aan de muur was, draag ik nu in mijn broekzak.

Maar dat is niet vanzelf gegaan.

Voor mij was 17 november 2005 een historische dag.

Geen verjaardag of nationale feestdag.

In mijn persoonlijke geschiedenisboek krijgt deze dag een glimmende bladzijde met een gouden randje.

Jarenlang had ik het kunnen tegenhouden.

Ouderwetse principes, standvastig, maar de druk werd alsmaar groter.

We hebben het over een mobiele telefoon.

Ik moest er in het begin niets van hebben. Wat moest ik ermee?

Ja: 'Je was altijd bereikbaar', zo kreeg ik dan te horen.

Nou, dank je de koekoek. Alsof ik daarop zat te wachten.

Toch, als ik ergens die vreemde geluidjes hoorde en die apparaatjes zag liggen, werd ik er altijd een beetje zenuwachtig van.

Wat moest ik doen? Op welk knopje drukken?

Steeds vaker voelde ik het knagen.

Niet aan mijn geweten, maar aan mijn nieuwsgierigheid naar dat magische apparaat.

In het begin lachte ik het nog weg.

Van binnen voelde ik me steeds meer een stoffige, onwetende, ouderwetse kluns worden.

Natuurlijk is het moeilijk toe te geven dat je eigenwijs bent, dat je nog een beetje in de jaren zestig leeft, maar dat je het toch nodig hebt.

Elke week plofte er wel een reclamefolder op de mat met glanzende plaatjes van telefoons.

Dunner dan een boterham, slimmer dan ik en heel verleidelijk gepresenteerd.

De aanbiedingen waren genadeloos.

En telkens borrelde opnieuw de gedachte: 'Zou ik dan toch...?'

Uiteindelijk brak de dam.

Mijn weerstand was langzaam en gestaag gesloopt door een combinatie van groepsdruk, technologische vooruitgang en -laten we eerlijk zijn- pure jaloezie.

Nu moest ik alleen nog besluiten wie mij zou mogen helpen bij dit belangrijke, haast heilige moment in mijn leven.

Want zomaar een winkel binnenlopen? Nee, dit moest goed voorbereid worden.

Dit was geen gewone aankoop. Dit was een overgangsritueel van een overjarige hippie.

Gelukkig ben ik vader van twee digitale tovenaars. Mijn kinderen.

Zij spraken over gigabytes, opslagcapaciteit, megapixels en batterijduur of het sprookjesfiguren waren uit hun favoriete boek.

Het ging mij allemaal mijn petje te boven.

Na een korte brainstormsessie en een uurtje googelen, wisten ze het zeker.
Dit zou mijn eerste mobieltje worden.
En ik? Ik knikte dapper en deed of ik precies wist wat een Nokia was.

De bestelling werd geplaatst. En toen begon het wachten. Mijn verlangen groeide.
Af en toe keek ik op de website en bestudeerde alvast wat knopjes.

En ja, ik geef het toe, ik droomde er zelfs van.

En toen..., eindelijk..., kwam het verlossende briefje: mijn pakketje lag klaar op het postkantoor.

Ik ben nog nooit zo snel naar huis gefietst. De Tour de France was er niets bij.

Het postkantoor ging bijna sluiten, maar ik stoof naar binnen.

Aan het loketje gaf ik mijn briefje aan de vriendelijke man.

'Even legitimeren alstublieft,' glimlachte hij.

Was het al niet spannend genoeg?

Na wat getik op een toetsenbord en een laatste blik op mijn ID-kaart om te zien of ik het wel was, sprak hij de magische woorden: 'Alsjeblieft meneer. Deze is voor u.'

Het doosje, 'mijn doosje', nam ik als een trofee in ontvangst.

Het voelde alsof het de beloning was na het uitlopen van een marathon.

Ik had het gehaald!

Thuis aangekomen was ik zo opgewonden dat ik mijn vrouw nauwelijks begroette.

"Ik heb 'm! Dit is 'm!" riep ik zo blij als een kind.

Met de nodige eerbied legde ik het doosje op tafel.

Plakbandjes verwijderen, dekseltje omhoog en wauw...ik was er stil van.

Daar lag hij: mijn eerste mobiele telefoon.

Voorzichtig haalde ik hem uit de verpakking alsof het een pasgeboren vogeltje was dat net uit het ei was gekropen. Wat een schoonheid!

Een flonkerend schermpje, kleine knopjes als juweeltjes.

Het toestel lag perfect in de hand.

Maar eerst eten want mijn maag was inmiddels flink aan het knorren.

Na het avondeten legde ik mijn nieuwe vriend op tafel en begon aan de montage: simkaart erin en klaar?

Nee hoor, eerst opladen, dus aan het infuus.

En ik zat ernaast als een bezorgde vader bij de couveuse.

Ik keek de stroom bijna letterlijk het apparaatje in.

Toen eindelijk, na wat uren van geduld, was het moment daar.

De eerste echte actie.

Ik typte mijn eerste sms-bericht bestemd voor een van de kinderen:

"Een testje of het toestel werkt. Groetjes, Willy.

Verzenden en mijn digitale doop was voltrokken.

Daarna ging het los.

Berichtjes versturen, wissen, opslaan.

Beltonen uitproberen. Een foto maken.

Mijn mobieltje en ik, wij waren een eenheid.

Nu hoorde ik er weer bij.

Ik kon bellen, appen, sms'en waar ik ook was.

De eerste keer dat mijn broekzaak trilde schrok ik, maar het voelde ook spannend.

Mijn vrijheid heb ik voor de mobiele wereld ingeruild,

maar daarvoor heb ik iets teruggekregen wat ik al een tijdje kwijt was:

mijn jeugdige glans en mijn vingertoppengevoel.

Ik was er klaar voor om op een nieuwe manier contact te maken met de wereld.

Een inwoner van de Gemeente Lingewaard

Plant van de maand november – De Chrysant

De chrysant – een bloem vol kleur en herinnering.

November is de maand waarin de tuin langzaam minder kleurrijk wordt.

De bladeren vallen, de dagen worden korter en de bloemen die ons in de zomer vrolijk maakten, zijn grotendeels verdwenen.

Toch is er één bloem die juist in deze tijd nog volop kleur kan geven: de chrysant.

Chrysanten zijn er in heel veel soorten en kleuren.

Geel, wit, roze, rood, oranje en paars – en van kleine bloemetjes tot grote, volle bloemen.

Voorals de bolchrysant is in het najaar een bekende verschijning.

Zo'n mooie ronde bol vol bloemen staat prachtig op het terras, bij de voordeur of op het balkon.

Met een beetje geluk blijft hij wekenlang bloeien.

Een bloem van de herfst

De naam chrysant komt uit het Grieks en betekent '**gouden bloem**'.

De plant komt oorspronkelijk uit Azië en wordt daar al heel lang gekweekt.

In China werd de chrysant bovendien verbonden met een lang leven.

Bij ons is de chrysant vooral bekend als echte herfstbloem.

Wanneer veel andere planten hun kleur verliezen, zorgt de chrysant nog voor een vrolijk accent.

Misschien is dat ook wel de reden dat de bloem zo goed bij november past: juist wanneer de natuur wat somberder wordt, brengt zij nog wat kleur.

De bolchrysant

Wie in oktober of november bij een tuincentrum komt, ziet ze volop: **bolchrysanten**.

Ze zijn eigenlijk gewone chrysanten die zo worden gekweekt en gesnoeid dat er een mooie, ronde bol ontstaat die helemaal bedekt is met bloemen.

Een bolchrysant is daarom een echte kleurige herfstbloemer.

Zet hem op een lichte plek en geef regelmatig water, maar zorg ervoor dat de pot niet voortdurend kletsnat blijft.

Buiten kan de bolchrysant vaak verrassend lang mooi blijven.

Een bloem van herinnering

De chrysant heeft in veel Europese landen ook een bijzondere betekenis gekregen rond **Allerheiligen en Allerzielen**.

Op 1 november is het Allerheiligen en op 2 november Allerzielen.

Voorals Allerzielen staat in het teken van het herdenken van overleden dierbaren. Van oudsher bezoeken mensen in deze periode het kerkhof om het graf van een dierbare te verzorgen en er bloemen neer te zetten.

Bloemen zijn daarbij een manier om liefde, respect en herinnering uit te drukken.

De chrysant werd daardoor in verschillende landen een bekende bloem bij graven en herdenkingen.

Bespiegeling

Door een toevallige spiegeling van twee wastafelspiegels in de badkamer van dit hotel, heb ik vanmorgen voor het eerst sinds lange tijd weer eens mijn achterhoofd gezien.

Wat is dat vreemd.

Als je zo'n ding zo lang niet meer hebt gezien, dan herken je het nauwelijks.

Ik heb als een idioot een paar minuten voor die spiegels staan draaien met m'n kop en ik moet je eerlijk zeggen: als ik niet geweten had dat ik het zelf was, had ik niet geweten wie het was.

Als zo'n achterhoofd ergens in een etalage zou liggen zou ik het absoluut niet herkennen.

Je wordt er ook weinig op attent gemaakt, op zo'n achterhoofd.

Slechts eenmaal ben ik er met skiën op gevallen.

Dat was vervelend, maar van de andere kant schept het weer de mogelijkheid om als weer eens iemand beweert: "Hij is niet op zijn achterhoofd gevallen", het gemotiveerd tegen te spreken.

Nee, ik ben bepaald geen kenner van het eigen geraamte.

"Wat heb jij dikke kuit", zei mijn jongste zoon laatst.

Ik vond dat ie gelijk had, maar het was me niet opgevallen.

Ik weet ook nauwelijks wat er voor voeten in mijn sokken zitten.

Elke avond kom ik ze tegen,

want ik hou mijn sokken niet aan in bed...

maar als ik diezelfde voeten bijvoorbeeld op het strand zou tegenkomen, ik geloof niet dat ik ze zou herkennen.

Mijn handen wèl.

Daar kijk ik ook wel eens naar, eerlijk gezegd.

Ik wil ook wel eens in de palmen van mijn handen kijken.

En als ik dat wil dan doe ik het ook meestal.

Soms zijn ze wat droog en dan denk ik:

"Hee, ik moet de palmen weer eens water geven".

Nee, zonder gekheid, ik kijk wel eens naar mijn handen.

En zal ik je wat zeggen? Ik vind ze mooi.

Overigens vallen lichaamsdelen mij eerst dan op, als er iets aan mankeert.

Dan kan ik er behoorlijk over uitweiden.

Mijn moeder kon dat ook.

Haar hele leven had ze het aan de nieren, hoewel dat niet zo was.

Mensen doèn dat.

We dragen allemaal iets voor en het repertoire stellen we zelf samen.

De een zoekt het in vrolijke voordrachten, de ander helt meer over naar de dramatische act.

Mijn moeder had dus het nieren-nummer en dat droeg ze ontroerend mooi voor.

Ze zag me aankomen, want ze zat meestal in de erker en als ik aanbelde, deed ze lichtelijk gebogen de voordeur open.

Ze begroette me geenszins klagelijk, integendeel ze gooide er juist een extra schepje vriendelijkheid bovenop, waardoor haar optreden net iets te vrolijk werd.

Zo van "ik laat niets merken, maar er hindert mij wel iets".

Ik vroeg dan ook prompt: "Heeft u ergens last van Ma?"

"Oh nee" riep ze dan, ook weer zo overdreven afwerend, dat ze eigenlijk "Oh ja" had kunnen zeggen.

Ze speelde de rol van 'ik wil niet weten' om de schok voor mij des te heviger te maken en zichzelf ook een mooie kans voor 'stil spel' te scheppen, als ze even later zei:

"Ik zal het maar zeggen jongen, ik heb het aan de nieren".

Toen ik de voordracht kende en de opvoering ettelijke malen had bijgewoond, heb ik de rollen omgedraaid.

Op mijn verzoek nam mijn moeder plaats in de grote stoel naast de haard en toen heb ik het nieren-nummer voor haar helemaal na gespeeld.

Ik begon met het openen van de voordeur, ik imiteerde haar lichtelijk gebogen houding en de kleine gelaatsflitsen die ze ten beste gaf en die aan scheuten in de rug moesten doen denken.

De rechterhand onopvallend-opvallend licht wrijvend op de rechterheup.

Ik kan alleen maar zeggen: ik heb haar nog nóóit zo zien lachen.

"Foei-foei", zei ze, "schei er mee uit, want mijn zakdoek is nat van de tranen."

Toen we koffie hadden gedronken met rijstevla erbij, zoals dat gebruikelijk was, zei ze toch nog even: "Ja jongen, je kunt er nu wel de draak mee steken...maar die nieren..."

Uit: Ik heb het leven lief

Toon Hermans

Ik heb de mot in m'n lijf

In de dagelijkse taal gebruiken we nog geregeld uitdrukkingen en gezegden die een historische achtergrond hebben.

Waar komen deze uitdrukkingen vandaan?

"Ach, ik heb de mot in m'n lijf vandaag..."

Wie dat vroeger zei, hoefde gelukkig niet bang te zijn dat er werkelijk een motje door zijn kleding was gekropen.

Met deze bijzondere uitdrukking bedoelde men dat het lichaam niet helemaal wilde meewerken.

Je voelde je stram, stijf, gammel of had hier en daar een pijntje.

De uitdrukking was vooral bekend in Vlaanderen en in het zuiden van Nederland.

Waar ze precies vandaan komt, is niet helemaal duidelijk.

Het woord *mot* doet natuurlijk denken aan een insect dat ergens aan knaagt en schade veroorzaakt.

Misschien is het daarom zo'n treffend beeld: alsof er van binnen iets aan je knaagt!

De uitdrukking werd later bij een groot publiek

bekend door de Vlaamse zanger **Paul Boey**.

Hij maakte er in de jaren zeventig een vrolijk lied van: *'k Heb de mot in me lijf*.

Het lied kreeg in Nederland vooral in 1979 bekendheid.

En wie het lied kent, weet dat het allemaal niet zo ernstig bedoeld was.

Integendeel: er werd juist met een flinke dosis humor gekeken naar al die kwaaltjes die bij het ouder worden kunnen horen.

Want laten we eerlijk zijn: soms kom je 's morgens uit bed en duurt het even voordat alles weer op gang komt.

Eerst de knieën, dan de rug... en waar waren die voeten ook alweer gebleven?

Dan is er maar één goede conclusie:

"Ik heb de mot in m'n lijf!"

Een ouderwetse uitdrukking die eigenlijk nog steeds prima van pas komt.

*'k Em de mot in me lijf
'k zen vör niks ni mer góe
elke vinger stoh stijf
'k krijg m'n broek ni mer tóe
'k em den bibber vör drij
alles rammelt in mij
'k zen verdroêgd en verdörd
zjust nog góe' vör et stört*

Telefoonnummers Sancta Maria, Huissen

Zorgcentrum Sancta Maria	(026) 326 33 00
Huisartsenpraktijk Polseweg: Polseweg 17, Huissen	(026) 325 09 08
Huisartsenpraktijk Oostveen en Kamp: van Voorststraat 1, Huissen	(026) 325 11 66
Huisartsenpraktijk: Plaza 7, Huissen	(026) 325 06 91
Huisartsenpraktijk: Plaza 3, Huissen	(026) 325 12 31
Huisartsenpraktijk: Raadhuisplein 2, Huissen	(026) 325 06 09
Huisartsenpraktijk Jupiter: van Gelrestraat 4a, Huissen	(026) 325 16 28
Huisartsenposten in regio Arnhem voor Spoed: Huisartsenpost Arnhem-Noord Wagnerlaan 55, Arnhem (naast de Spoedeisende Hulp in Rijnstate) Dagelijks van 17.00 tot 08.00 uur Weekenden en feestdagen 24 uur per dag Huisartsenpost Arnhem-Zuid Mr. D.U. Stikkerstraat 122, Arnhem Dagelijks van 17.00 tot 23.00 uur Weekenden en feestdagen van 08.00 tot 23.00 uur Huisartsenpost Zevenaar Hunneveldweg 14B, Zevenaar Dagelijks van 17.00 tot 23.00 uur Weekenden en feestdagen van 08.00 tot 23.00 uur	0900 15 98 (026) 389 96 96
Vertrouwensarts: H.J. Schers	(024)-2082020
Zuider Apotheek Huissen, Zilverkamp, Brink 4, Huissen	(026) 325 21 20
Medsen Apotheek Loovelden, Plaza 1, Huissen	(026) 325 32 55
Zuider Apotheek Huissen - Angeren, Polseweg 17, Huissen	(026) 325 55 03
Zuider Apotheek Huissen Centrum, van Voorststraat 1, Huissen	(026) 205 12 77

Fysiotherapie Huissen, van Gelrestraat 4, Huissen	(026) 325 20 65
Fysiopunt, Mecklenburg 3, Huissen	(026) 389 10 66
Fysiotherapiepraktijk van Oeyen, Lemoen 14a en Van Voorststraat 1, Huissen	(026) 325 38 53
Fysiotherapie M. van der Ploeg, Jan Joostenstraat 40a, Angeren	(026) 325 52 72
Politieteam Gelderland-Midden	0900 88 44
Participatiepunt Huissen: Sancta Maria	(088) 255 25 30
Protestantse Gemeente, Huissen	(026) 325 34 21
R.K. Parochie H. Maria Magdalena, Bemmeler Secretariaat	(0481) 45 13 71
Pastorale Wacht voor Ziekenzalving en Uitvaarten	(0481) 757 775
Seniorenpastoraat en Vertrouwenspersoon: Drs. John Rademakers	(0481) 48 15 97 06 49 40 89 65
Klantenservicebureau RijnWaal Zorggroep	(0481) 47 06 60
Centrale Cliëntenraad RijnWaal Zorggroep	(0481) 47 06 60

Prijswinnaars puzzel oktober 2026

De puzzel is gewonnen door:

in Sancta Maria, Huissen:
Mevrouw van Maanen
Altena 10B

in Liduina, Bemmeler:
Mevrouw de Haan
Appartement 124

in St. Jozef, Lent:
Mevrouw Cornelis
Appartement 13-2

in St. Jozef, Gendt:
Mevrouw Janssen
Appartement 104

Proficiat en u ontvangt binnenkort uw prijs!

PUZZEL NOVEMBER

Kunt u bij onderstaande spreekwoorden de ontbrekende woorden invullen?

De morgenstond heeft goud in de

De pot verwijt de ketel dat hij.....ziet

Wie niet.....wil, moet maar

Door de bomen het.....niet meer zien

Wie het.....lacht, lacht het.....

Als twee honden.....om een been, gaat de derde ermee.....

Wie wind zaait, zal.....oogsten

Wie zijn.....brandt, moet op de.....zitten

Hoge bomen vangen veel.....

Spreeken is zilver, ...is goud

Bij iemand in het.....staan

De een zijn.....is de ander zijn.....

De kogel is door de.....

Waar rook is, is.....

Beter één.....in de hand dan tien in de.....

Het.....schuldig blijven

De beste stuurlui staan aan.....

Mevrouw/Meneer:.....

Kamer/appartement:.....

De oplossing kunt u t/m de 9de van deze maand inleveren bij:

Sancta Maria, Huissen: in de bus van "Op de Hoogte" in de ontmoetingsruimte

Liduina, Bemmelen: in de ideeënbus in de recreatiezaal

St. Jozef, Lent: in de rode brievenbus van "Op de Hoogte" bij het restaurant

St. Jozef, Gendt: afgeven bij de receptie

U BENT WEER OP DE HOOGTE!

St Jozef Gendt
Kloosterplein 4
6691 CX Gendt
0481 421338

St. Jozef Lent
Lentse Schoolstraat 29
6663 CP Lent
024-3813600

Liduina
Gouden Appel 120
6681 WP Bommel
0481-470600

Sancta Maria
Helmichstraat 22 - 26
6851 CC Huissen
026-3263300